

De *Postryder* vershynt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven,annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiemen.

De aankondigingen, per drukregel, 45 centiemen.

De reclamen, per drukregel 25 centiemen.

TONGEREN, DEN 30 DECEMBER.

De nieuwe toestand.

Ons landje treedt tegenwoordig een nieuw tydstep binnen. Twee banen zyn voor ons geopend, waarvan de eene naer de redding, de andere naer het ongeluk moet leiden. De herstelling der eendragt ziedaer het heil van ons vaderland. Wy moeten een einde stellen aan de onvruchtbare twisten en het land laten voordeel trekken uit de gedane onderzanding. De voortzetting der politieke dwaalstelsels die reeds te lang geduurd hebben zoude noodlottig voor het land zyn. De groote meerderheid van het volk vraegt den vooruitgang niet in woorden zoo als voorheen maer in daden; zy vraegt de uitbreiding van zekere vryheden, de bekoming van het stemrecht, de vermindering der belastingen en der overdreven geldverkwistingen en alle regimatige hervormingen welke geschieden kunnen zonder de orde of de rust des lands te stooren.

« Het uer is piegtig, zegt *la Paix*, de noodzakelykheid van een besluit te nemen is dringend; er is geen tyd te verliezen, want het uitstel zoude het gevaer vergroeten. De politiek dezer laatste jaren leidde ons naer den afgrond, langzamerhand, wel is waer, maer toch onvermydelijk. Deze politiek moet een einde nemen. Leopold II zal, hopen wy, zulks begrypen. Het hangt van dezen grootmoedigen prins af, de orde van zaken te herstellen, welke de politieke onverdraegzaamheid reeds zou vernietigd hebben, indien dezelve minder sterk gevestigd ware geweest. Eendragt maakt magt.

« Dat deze eendragt zich dus herstelle, niet door een kortstondig verdrag, niet uit schrik of voorzichtigheid, maer uit liefde en overtuiging; dat deze eendragt zich herstelle op het terrein der hervormingen. Dan hebben wy niets te vreezen, want wy hebben in der waarheid nooit veel anders te duchten gehad, dan onze eigene fouten. Het zal het onvergelijkaer geluk of het eeuwig onheil van België uitmaken, te leven of te sterven, alleen omdat het zulks willen zal. »

Goede teekens.

Men leest in den *Bourzen Courant*: « In de merkwaardige redevoering door Leopold II, by zyne troonbeklimming, na 't afleggen van den eed, uitgesproken. stippen wy niet veel genoegende de volgende punten aen: »

« Wat my betreft, » zegde onze nieuwe Vorst, » ik heb nooit eenige onderscheiding gemaakt tusschen de Belgen! »

Kon Zyne Majesteit in schoone woorden zeggen, dat volgens haer, er volle gelykheid moet bestaan tusschen alle Belgen? »

« Ik zal het land zelf laten beslissen tusschen de verschillende partyen, » zegt Leopold II verder.

Onmogelyk meer grondwettige gevoelens aen den dag te leggen.

Het land, niet het officieel land, *le pays légal*, door de doktrinaires van alle kleur ingeroepen; maer het land, het volk, de ware soeverein van België, zal uitspraak doen tusschen de partyen.

De uitbreiding van 't stemrecht, zoo niet het algemeen stemrecht, met de noodige wyzigingen daertoe in de grondwet gebragt, zal dus eenen verdediger vinden in onzen nieuwen Koning.

Goed zoo! Wylen Leopold I was reeds te oud om zyne denkwijze nog met tyd en omstandigheden te doen vooruitgaan.

Leopold II voelt, in overtuiging, dat de vryheid, dat de erkenning der persoonlyke rechten en der volksrechten de beste grondslagen zyn van den troon.

Hy weet dat, met voldoening te geven aan de rechtvaardige eischen der democratie, hy zich de liefde en verkleefdheid der burgers gaat verwerven; liefde en verkleefdheid, die langer duren zullen dan eenige dagen opgewondenheid; want zy zullen gevestigd zyn op genoten weldaden.

« Zoowel als het volk, » zegde onze Koning nog, « bemin ik die groote instellingen welke,

terzelfder tyd, de orde en de vryheid handhaven. »

Men voelt, men ziet, men is overtuigd, dat Leopold II zyne zending van konstitutionneelen Koning zal verstaan, zooals het moet zyn.

Niet alleen is hy niet vyandig aen onze parlementaire, aen onze vrye volksinstellingen; maer hy verklaert haer te beminnen, en zoo zeer als het volk haer bemint. En dit is niet weinig gezegd.

Wy hebben vertrouwen in de goede gevoelens, in de beste inzichten van onzen nieuwen Vorst.

Onze vrye instellingen zal hy handhaven en helpen ontwikkelen. Voorwaer, de regering van Leopold II, zet zich gelukkig in. Mogen wy welhaest de verwezenlyking zien der beloften welke wy meenen in zyne schoone redevoering besloten te liggen.

Wy hopen het, voor het geluk van 't vaderland en voor 't geluk van onze dynastie.

Tongeren, den 29 december.

Mynheer de Redakteur,

Het is tyd van den ouden Tongenaer zyn plaetske terug te geven aen het firmament van den *Postryder*, want de lieden — zoo er lieden zyn die zich met my bezig houden — beginnen te gelooven dat ik met myn oude kneuk naer den anderen wereld overgestoken ben. God dank, de oude Jan Stek leeft nog; 't is wel niet meer *comme autrefois*, gelyk het liedje zegt, maer wy zullen toch zorgen van het ding zoo lang aen den gang te houden als het mogelyk is. Ondertusschen, vivat Leopold II.

Daer staen die groote politieke ruziemakers nu te kyken. Terwyl zy hunne oude subels aen 't slypen waren, wordt daer op eenen keer de vrede gemaakt, de nieuwe Koning heeft den tempel van Janus gesloten, de oude onverzoeerbare vyanden hebben zich pais gepoond zooals die van Tongeren zeggen, de barrieren worden afgeschaft, de koperen knepkes worden ingetrokken en men is al bezig met nieuwe postzegelkes te maken.

De vrede, jong, dat is goud waerd! Myn grootvader zaliger, die zoo omtrent het jaer 1600 leefde zeide altyd: als men denkt hoe goed een gebakken ei smaekt dan begrypt men niet dat er menschen zyn die eene hen willen doden. Ik zou even zoo willen zeggen: als men ziet hoe schoon de eendragt van alle burgers is, dan kan men niet begrypen dat er lieden gevonden worden die altyd twist en tweedragt willen zaegen. De vrede en de eendragt dat is het schoonste ding van de wereld.

Als ik myn oud leven zoo nadenk dan moet ik toch bekennen dat ik al menige campagne mede gemaakt heb. Hier in den *Postryder* zelfs heb ik al menigen aerdigen vogel gepluimd. Thans is het vrede en in plaets van met de wapens in de hand ten stryde te trekken zal de oude veger in het vervolg te voorschyn komen met den olyftak in de hand en een roosje in den mond. Want het is vrede en ofschoon ik den oorlog nooit gevreesd heb, geef ik nogtans den voorkeur aen den vrede. *Amo pacem non timeo bellum*, ei weurtje latien kan neet chaanjen.

Daernee wensch ik alle lezers van den *Postryder* een zalig nieuwjaer. 't Is nog wel een paar dagen te vroeg, maer dat komt er zoo nauw niet op aen.

Een oude Tongenaer.

Weg van Tongeren naer den hoogen steenweg.

De gemeente-raed van Horpmaal heeft eene petitie naer de Kamer der Volksvertegenwoordigers gezonden om de aenlegging te vragen van eenen steenweg van Tongeren langs Vechmael, Horpmaal en Veulen tot aen den hoogen steenweg tusschen Heers en Gelinden. Wy twyfelden geenszins of de belanghebbende gemeentens zullen hunne poogingen vervoegen met die van den gemeente-raed van Horpmaal om den gevraagden weg te bekomen. Deze weg is inderdaed voor hen van het grootste belang. Alle landbouw-

voortbrengselen dezer gemeentens worden naer den markt van Tongeren gevoerd. Doch er ontbreekt een goede weg, de beurtwegen die naer de stad leiden zyn het grootste gedeelte van het jaer onbevaerbaar.

De belanghebbende gemeentens, moeten met des te meer vertrouwen dezen weg vragen, daer het kanton Borgloon sedert 1850 geen centiem ontvangen heeft voor aenlegging van steenwegen. Alles doet dus hopen dat de wetgevende Kamers deze geponde vraag zullen aenvaerden en den weg van Tongeren naer Heers zullen begrypen in het krediet van 60 millioenen hetwelk onlangs door de Kamers is toegestaan voor de uitvoering van openbare werken.

Een verschrikkelyk familie-drama.

De *Mémorial d'Aix* geeft het volgende verhaal van een verschrikkelyk drama, waarvan de gemeente Charleval het toneel is geweest:

« De genaemde Moucan, oud 37 en zyne vrouw 30 jaren, bielden het *Café du Banif d'Or*. Er bestond reeds sedert langen tyd oneenigheid in dit huisgezin; de beide echtelingen, welke niet uit sympathie getrouwd waren, beklagden zich wederzydsch.

« Zy waren in feit van elkander gescheiden, in afwachting dat de justicie, tot welke zy zich gewand hadden, hunne wettige echtscheiding zou uitspreken.

« De vrouw woonde te Calenot by haren vader. Zy kwam met hem naer Charleval, om er zaken van intrest met haren man af te doen; doch deze liepen op niets uit. Des te meer had er een hevige twist tusschen hen plaets. Den 17 ten 7 ure 's avonds, bevond de vrouw Moucan met haren vader en eene van hare vriendinnen, de vrouw Castor, zich in een hof rytuit; de vrouw Castor had de 3jarige Moucan op de armen.

« Op omtrent eenen kilometer van Charleval kwam Moucan hen te gemoet en losste twee revolver schoten op zyne vrouw, welke in het rytuit neêrviel. Haer vader, M. Nayer, wierp zich op den aenvalleur, trostoorde het schot van den revolver en bekam steken van een mes, waermeê deze woedende gewapend was.

« In weerwil de vrouw Moucan gekwetst was, richtte zy op haren man een pistool, waer van zy voorzien was. Het wapen ketste en Moucan, zich er van meester gemaakt hebbende, schoot nogmaels op haer, trof haer met zyn mes en verdween daeraan in de velden.

« De vrouw Castor bekam eenen kogel, waerdoor zy gewond werd, en het vaertuig, waerin zy zich bevond, werd tot la Roque-d'Anteron voortgesleept door het verschrikte paerd hetwelk er aengespannen was.

« De vrouw Moucan en haer vader bleven op den weg liggen en werden naer Charleval gevoerd door eenen voerman die voorhyreed.

« De gendarmerie werd ter vervolging van Moucan gezonden; hy werd des anderendaegs, gelegen naby de plaets zynier mislaed. — Toen de moordenaar de gewapende magt zag aankomen, losste hy zich twee pistoolschoten onder de kin. Hy werd naer Aix overgevoerd en in het gasthuys gebragt, alwaer hy den 21 dezer is overleden aen de gevolgen der wonden, welke hy zichzelf had toegebragt.

« De vrouw Moucan bevond zich in gezegden toestand en is, in weerwil van haren toestand, gelukkig bevallen. Men hoopt haer te zullen redden, zoowel als haer vader, M. Nayer. »

Engeland.

SCHRIKKELYKE ONTPLOFFING IN EENE STEEN-KOOLMYN.

Er heeft in Engeland, eene afgryselijke ontploffing plaets gehad in eene steenkoolmyn naby Merthyr-Tydwil Ziehier eenige byzonderheden, welke ons zyn toegekomen over de yselyke ramp.

« De steenkoolmynen van Merthyr-Tydwil zyn verleden woensdag het toneel geweest van een dier verschrikkelyke voorvallen, welke de wetenschap en de ondervinding, met al hunne poogingen om het leven der koolmynwerkers in veiligheid te houden, zouden kunnen ontmoedigen.

« 't Is nog geene vier jaren geleden dat deze verschrikkelyke gaz, welke door de mynwerkers 't *grauwcoer* wordt geheeten, den dood van 37 personen, mannen en kinderen, veroorzaakte.

« Dergelyke ontploffing heeft zich nog eens voorgedaen in de putten van Upper Gettin, op twee schreden afstand van degene, welke er plaets had in 1861.

« Van de 40 werklieden die aen 't arbeiden waren op het oogenblik dat de gaz vlam vatte, zyn er 32 op den slag gedood geworden, en onder degenen die in de omstreken werkten zyn er 23 zwaer gekwetst geworden door de terugkaetsing van den schok.

« Tusschen de 8 werklieden welke den dood ontanapt zyn, hebben de twee gebroeders John en Thomas Hall, die er byna heelluids zyn van afgekomen, ons de volgende inlichtingen kunnen mededeelen:

« John, de oudste, verhaelt dat hy aen 't werken was op het uiteinde eener mynader, toen zyne aendacht zich eensklaps stilheld op hetgeene hy een *puff* heet, welken hy in de verte hoorde.

« Aenstonds dacht hy aen eene ontploffing. Hy snelde naer zynen broeder die op eenigen afstand van hem aen 't arbeiden was, maer eer hy hem had bereikt, had eene tweede ontploffing plaets en de twee broeders werden omverre geworpen.

« De eene moedigde den anderen aen, en zy gelukten er in weder recht te komen. De lucht was stikkend, en zoodanig gloeiend, dat zy niet konden recht blyven en geen adem konden halen.

« De oudste herinnerde zich aissian, dat hy zyne kruik met thee by zich had, en hy begon het aengezicht zyns broeders en het zyne te wasschen.

« Deze verfrissing gaf hun nieuwe krachten, en zy hermenwden zulks toen zy voelden dat hunne krachten weder afnamen. Zoo gelukten zy erin zich recht te houden en voort te stappen naer den uitgang der myn. Onophoudend moesten zy over de lichamen hunner makkers treden: eenigen lieten hardverscheurende kreten hooren; byna allen bleven stilzwygend en roerloos.

« Ondanks duizende moeijelykheden, ondanks de ontmoedigende tooneelen welke zich voor hen opdedden, gelukten zy erin het daglicht weder te genaken; zy waren de eenigen van al degenen die op dit punt der ontploffing in de putten werkten.

« Oogenblikkelyk was er hulp aengebracht geworden. Heldhaftige poogingen werden aengevend om de werklieden te redden; maer dry geslagen uren waren er noodig eer men tot in de myn kon doordringen.

« Aissian kon men by het licht der toortsen een afgryselijk schouwspel waernemen. Twee-enderdige lichamen lagen daer ten gronde. Zes dezer arme werklieden ademden nog. Men wendde zyne stappen naer de aenpalende gaudery van den put, aengeleid door de zuchten en jammerkreten der slachtoffers. Daer nog eens vond men twee-entwintig personen zonder kracht of macht en ernstig gekwetst.

« By den ingang der myn was het toneel nog smartelyker en hartverscheurender. Gryzaerds, vrouwen en kinderen waren rond denzelfen geschaerd en verdrongen er elkander. Vol angst zochten zy eenen echnoot, een broeder of een vader tusschen de lyken welke buiten gebragt, of de gekwetsten die uit de steenkoolmyn werden gedragen. »

Over eenigen tyd had men in Engeland den schuifhoek ontdekt van fransche en duitseche verhuurders van valsche russische bankbiljetten. Na een proces welk twee dagen geduurd heeft, zyn vier hunner beschuldigd geworden en veroordeeld van twaalf jaren tot 15 maanden.

De persoon die hen heeft helpen ontdekken, was in Engeland gekomen met een som van 500,000 fr. Hy was vergezeld van een secretaris. Hy was erin gelukt zich te doen opnemen in de compagnie der valsche munters, en verschafte hun geld op hunne misdadige werkzaamheden ten uitvoer te brengen. Toen het oogenblik gekomen was, lokte hy al zyne gezellen in een huis, welk hy ten dien einde had gehuerd, en, op een gegeven teken, maakte de politie zich meester van de valsche munters, alsmede van een groot getal valsche banknoten.

M. Franciscus-Maria-Constantinus Lecluyse, heeft zyn examen, als gewoosten landmeter, voor de provinciale commissie van Limburg afgelegd.

— Door koninglyk besluit van 23 december zyn benoemd in de volgende gemeentens:

Te Heure-le-Tixhe: burgemeester, M. Paques.

Te Martenslande: schepen, M. Zegers.

Te Nederheim: burgemeester, M. Martin; schepen, M. Jaldoule.

Te 's Heeren-Elderen: schepen, M. Martin.

— Men schryft uit Verviers, 27 december: Ergisteren namiddag, ten 2 1/2 ure, is er in onze statie een ongeluk gebeurd. De genaemde Matagne, overste van de wegers der koopwaren en die 23 jaren dienst had, werd de borst verpletterd en stierf enige oogenblikken nadien. Dit is reeds het zevende ongeluk, dat in vier weken tyds, in onze statie voorvalt. Deze onge-